

מנואל פורקאנו

העיוור מוליך את מוליכו

שמונה שירים

מקטלאנית: איתי רון

מנואל (מנל) פורקאנו (Manuel Forcano, יליד ברצלונה, 1968) בעל תואר דוקטור בבלשנות ובספרות שמית. למד עברית באוניברסיטת ברצלונה ולאחר מכן בקיבוץ העוגן, באוניברסיטת חיפה ובאוניברסיטה העברית בירושלים. לאחר מכן השתלם בערבית באוניברסיטת דמשק ובמכון הבינלאומי לשפות בקהיר. בין 1996 ל-2004 עבד כמרצה לעברית ולארמית באוניברסיטת ברצלונה ולימד היסטוריה של המזרח הקדום במסגרת מכון "קלוס" לארכאולוגיה במוזאון מצרים העתיקה בברצלונה. כמו כן הוא עוסק בתרגום שירה עברית וערבית לקטלאנית. ספר שירים מאת פורקאנו יראה אור בקרוב בהוצאת "פרדס" בתרגומי.

א"ר

מוזאון מצרים העתיקה

סיזיפוס

אולם 27. הממלכה התיכונה.
 דם הגויף שהתאבן בזכרון
 שב לזרם.
 בהעברת היד על גופו של פסל
 אני שב לחוות את המגע שלך:
 כל הזכרונות פועמים
 בחזה הורד משחם אסואן.

פטיש מוֹר הזמן,
 שאינו שוחק את התשוקה.

וכמה נואל השלט
 "לא לגעת".

אהבנו כמו הצפורים בעצי הדבדבן:
 עד הגלעינים.

אך כעת אני הודף במעלה ההר זכרונות
 אשר הפכו לאבן, סלע אדירים
 הנשטט ומתדרדר. תמיד אותה דרך
 אל ראש ההר. ובפסגה
 הידים מתרפות.

הימים שחלפו,
 כפרי שלא ישוב עוד אל העץ.

הזכרון הוא צפור
 שכנפיה יודעות את כל השמים.

בספרייה

חֲזַרְתִּי הַבֵּיתָה
דֶּרֶךְ הַקְצוּר הָאֶרֶץ בִּיּוֹתֵר שֶׁל הַבְּזָאֵר:
פְּעֻמוֹת
דִּנְדְּנוּ בְּמִינֵרֶטִים,
הָעוֹר מוֹלִיךְ אֶת מוֹלִיכוֹ.

הימים הללו בדמשק

הַיָּמִים הָלְלוּ בְּדִמְשֶׁק
שֶׁל פְּרָחֵי סִמְיָן, קְלוּחֵי הַמַּיִם,
הָהָיוּ וְאֵינָם?
הַהִלּוּלֹת
בְּטִבְרוֹנוֹת שֶׁל בִּירוֹת
הָאֵמָנָם הָיוּ?
הַבְּחוּרִים
רָקְדוּ בְּשֹׁעַר בּוֹהֵק מִבְּרִילֹנִטִין,
הַבָּנוֹת הִתְפַּתְּלוּ בְּהִבְזוּקֵי הַסְּפוּטִים.
מִמָּשׁ כְּפִלְיָנוּס הָרוּאָה כּוֹכְבִים
בְּתַחֲתִית לֹעֲזוֹת הַגַּעַשׁ.

וְאֵנִי בְּקִשְׁתִּי לִהְיוֹת כָּל הָאֲצִבְעוֹת
עַל מִיתֵר אֶחָד שֶׁל עוֹד.

קנאה

"...ועיני נמסו במבטים."
אבן אל פאריד איש קהיר, המאה ה־13

קִבְּעֵנוּ בְּאֶחָד הַבָּרִים.
מְשֻׁחָחִים עַל הָאֵל וְדָא, מְלִים
כְּצֻפּוֹרִים שְׁאֵת שֶׁמֶן לֹא יִדְעֵנוּ.
בְּרִדּוֹ, כְּתִמִּיד,

לֹא שְׁלֹטָה בְּאֶלְפִּבִּית שְׁלִי
גַם אֲנִי לֹא בְּמִבְטָא הַדִּלְתָא שְׁבִפִּיה,
אֶךְ רֵאִיתִי אוֹתִי בְּזוֹרִתִּי
וּבָאתִי לְבַקֵּשׁ אֶת עֲזוֹרִתִּי
בְּאֶתוֹר מְלָה בְּמִלּוֹן.
נִצַּמְדָּת אֵלֶי עַד-כְּדִי-כָּה,
הִבֵּל פִּיךָ כְּדָגֵל מְשִׁי
מִתְנוֹפֵף עַל-פְּנֵי פָנִי.

מַעֲבִיר הָיִיתִי דְּפִים וְעוֹד דְּפִים,
קְדִימָה וְחֹזֶר,
מְבַקֵּשׁ לְהַרְיוֹחַ זְמָן, מַעֲמִיד פָּנִים,
רַק לֹא לְמַצֵּא אֶת הַמְּלָה הַזֹּאת.

יֵשׁ דְּבָרִים שְׁאֵין לָהֶם מוֹבֵן אֶחָד.
שְׁלֵא עוֹבְרִים בְּתַרְגוּם. אֵיךְ לְהַסְבִּיר
לָהּ?

בחאלב

קִבְּעֵנוּ בְּעֶשֶׂר וְחֲצִי
בְּפֶתַח הַמִּסְגָּד הַגָּדוֹל.
חִכִּיתִי לָךְ נִרְגָּשׁ
כְּשֶׁדָּה חֲמִנִיּוֹת הַמִּמְתִּין בְּלִילָה
לְעֻמוֹד הַשַּׁחַר.
בְּחִלוֹם הַחֹל הַיּוֹם עוֹלָה.
אֶךְ בְּיוֹם לֹא עָלָה בִּי הַחִלוֹם:
לֹא הִגַּעְתִּי
בְּשֹׁעָה הִיעוּדָה. גַּם
אֲחֵר-כֵּן לֹא.

שִׁיר אֶהְבֶּה,

יָא חֲבִיבִי.

וְאֲנִי,

עוֹקֵב הַיְיִתִּי בְּזוּיֵת הָעֵינַן בְּמַחְוֹת

כַּפּוֹת הַיָּדִים, בְּתַנּוּעַת הַשְּׁפָתִים

שׁוֹאֵל אֶת עֲצָמֵי לְמִי תִתֵּן אוֹתָן,

בְּטַח לֹא לִי.

קִנְיָה פְּשׁוּטָה

בְּסִפְּלֵי שְׁאֲחֻזָּתָ,

לִזְגֵּם מִמֶּנּוּ.

אֶהְבֶּה יְכוּלָה לְהִתְמַצּוֹת

בְּעִפְרוֹן לֹא מִחֻדָּד:

בְּלִי כְּמַעַט שׁוֹם קוֹ בְּזִכְרוֹן.

אזעקה

עֲשִׂיתָ מִמֶּנִּי מִים

בְּגֶרוֹן הַנְּחָר מִצָּמָא,

וְלֹא צִיתָנוּ לְדַבְּרִי אֶפְלָטוֹן

הָאוֹמֵר בְּפִידוֹן "שְׁהִרִי אֶסוּר

עַל מָה שְׁאִינוּ טָהוּר לְגַעַת בְּטָהוּר."

הַתְּשׁוּקָה הִיא לִפְעָמִים

דֶּרֶךְ קִצְרָה מְאוּד לְעֵבֶר,

אֲבָל עֲכָשׁוּ פִתְאוֹם מוֹזֵר בְּעֵינַי

אֶפְלוּ לְהַגִּית אֶת שְׁמִךְ

בְּאוֹתוֹ הַפֶּה

שֶׁנִּשְׁקָ לָךְ.

בזכרון

נוֹכַל לְנַהֵג כְּמַבְקָרִים בְּמוֹזְאוֹן:

לְהַבִּיט בְּמָה שְׁהִינוּ,

שְׁבָרִים שְׁלֵף וְשָׁלִי, יְדִיוֹת

לֹלֵא כְּדִים, כְּדִים בְּלִי יְדִיוֹת.

וְלֹא נִגַּע בְּכָלוֹם,

פֶּן תִּתְחִיל הָאֲזַעְקָה לִפְעֹל.

מתח

כָּבֵר אֶכְלָנוּ אַרוּחַת עֶרֶב.

אֲבָל הוּא הִיָּה צָרִיךְ לְלַכֵּת.

מִהִי הַתְּשׁוּקָה

שְׁגֵרְמָה לִי לְכַרְסֵם אֶת גִּלְעֵינִי הַזֵּיתִים

בְּצִלְחָתוֹ?